

**ALBA FLORES
VISITA LES PRESES
DE WAD-RAS**

L'actriu Alba Flores va presentar ahir el documental *Flores para Antonio* (2025) al centre penitenciari de dones de Wad-Ras (Barcelona). Flores va compartir un col·loqui

amb un centenar de recluses acompanyada de la directora del film, Elena Molina, i va parlar del dol i de la culpa, de sentiments, de salut mental i de diversos estigmes. Va denunciar

que hi hagi molt d'estigma contra les persones amb problemes de drogues i que, en canvi, no hi hagi tants prejudicis contra les persones riques que "roben molts diners".

LITERATURA

El passeig de Gràcia guanya el seu primer premi literari

Roger Bastida guanya el premi Santa Eulàlia, dotat amb 25.000 euros

JORDI NOPCA
BARCELONA

La història de la literatura catalana és plena de novel·les en què apareix el passeig de Gràcia, com ara *Vida privada*, de Josep Maria de Sagarra; *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, i *La fabricant*, de Dolors Monserdà. Fins ara, però, cap ficció hi havia transcorregut gairebé de manera exclusiva. Roger Bastida (*L'hospitalet de Llobregat*, 1990) s'ha proposat el repte a *Passeig de Gràcia. Història d'una família*, fixant-se en els destins de tres nissagues catalanes –una de noble, una de burgesa i una d'obrera– al llarg dels dos últims segles, i el jurat del premi Santa Eulàlia de novel·la s'ha decidit a premiar-lo.

Convocat per Comanegra i Àfora Focus Edicions des de fa quatre anys i dotat amb 25.000 euros, el premi Santa Eulàlia recompensa la millor novel·la sobre Barcelona. En aquest cas, el guardó ajudarà a descobrir la veu jove de Roger Bastida, que ja ha publicat tres novel·les històriques, *La mirada de la sargantana* (2017), *La llarga revetlla* (2020) i *Sota l'ombra de la washingtonia* (2023), totes tres publicades per Columna. Llicenciat en història de l'art, Bastida viu a Madrid, on treballa com a assessor històric en sèries com *La templanza*; *Ena*, la reina Victoria Eugè-

nia, i *Sira*, i, a més, és professor d'història de la indumentària aplicada al disseny de vestuari de cinema i televisió a l'ECAM (Escola de Cinema i Audiovisual de Madrid). "Encara que sigui un autor tan jove, la bona literatura no té edat", assegura Alba Cayón, de Comanegra.

En la peripècia de les tres nissagues protagonistes de la nova novel·la de Bastida, "descobrim l'essència del passeig de Gràcia, més enllà de la postal en què s'ha convertit: ha estat escenari de tensions històriques i s'ha mogut entre la bellesa, la riquesa i la desigualtat social", segons explica l'autor, que ambienta el llibre des del 1760 fins a l'actualitat. Les tres famílies protagonistes són els marquesos de Castelljussà, que enyoren un món perdut entre muralles; els Massanas, burgesos enriquits a Cuba amb la producció de sucre i la suor dels esclaus, i els Farrés, que arriben a Barcelona per treballar al servei dels nou-rics.

Ascensos i caigudes

"M'interessen les petites històries que no apareixen a la gran història –avança Bastida–. A partir de tots els retalls privats que consulto, construeixo novel·les ambientades en el passat que fugen de la narrativa del jo i mostren una sèrie de personatges que ens poden interpel·lar, perquè he escrit *Passeig de Gràcia* conscientment des de l'òptica del segle

Històries
La novel·la segueix les peripècies de tres famílies des del 1760

Rerefons
"Darrere una gran família sempre hi ha ombres", diu Bastida

XXI, encara que transcorri en un altre moment". Les tres famílies del llibre estan relacionades entre elles i amb alguns dels grans personatges, fites i conflictes de la ciutat. Són tres històries que s'entrellacen en un relat marcat per amors impossibles, ascensos fulgurants i caigudes estrepitoses. "Sempre que hi ha una gran família, al darrere hi ha ombres, i en aquesta novel·la no hi falten –continua–. *Passeig de Gràcia* és una història sobre aquell poder que permet que un 10% de les famílies puguin trobar-se al capdavant del 90% restant".

"És de les primeres novel·les que lleixo de Barcelona que té la materialitat del trencadís, perquè és plena d'històries que aparentment no estan connectades i que aquí, en canvi, sentim com un *tableau vivant*, on tot s'acaba relacionant –comenta Fèlix Riera, per part d'Àfora Focus–. El passeig de Gràcia pot ser un lloc emblemàtic, però sobretot és material, en aquest llibre. Gràcies a Bastida podem sentir aquest passeig des de l'arquitectura externa de noms tan coneguts com Gaudí o Sagnier, però també dels interiors".

En les tres edicions anteriors, el premi Santa Eulàlia de novel·la ha estat per a Lluís-Anton Baulenas, Sylvia Lagarda-Mata i Maria Carme Roca. —

perquè el marit no volia ingressar al Gremi. El plet va durar dos anys.

Quan se'ls van tancar les portes dels gremis, diversos grups de revenedores van protestar perquè se'ls prohibia posar parada a les places. Rebien multes, eren interpel·lades i, alhora, tampoc podien obrir botiga a casa perquè vivien en espais precaris. Denunciaven vexacions i maltractaments dels agutzils. Algunes dones van exercir la revenedoria al marge del Gremi i de les condicions municipals: eren les anomenades marmanyeres, llargament perseguides. Moltes altres dones participaven en negocis familiars com a mullers, germanes, filles, nores, serventes o jornaleres.

Hi havia dones treballant a les parades del mercat, a les botigues, a les tavernes (preparant i servint menjar) o a la peixateria. Representaven entre un 15% i un 20% del total de botigues, una xifra que seria molt més elevada si es tinguessin en compte les dones de la família del titular. N'hi va haver amb força capital, però també d'altres que demanaven reconeixement de pobresa per evitar multes. "No és fàcil trobar la seva història. Les fonts institucionals del gremi són masculines: els càrrecs, les reunions, el poder. Cal buscar altres fonts. Les històries polítiques i econòmiques també han invisibilitzat les dones. Potser altres gremis també en van tenir, de dones, o hi van tenir conflictes. Ens hem de fer preguntes i buscar-les", conclou Renom. —

Roger Bastida, guanyador del premi Santa Eulàlia de novel·la 2026 amb *Passeig de Gràcia. Història d'una família*.

Distribuido para barbara@localcuatro.net * Este artículo no puede distribuirse sin el consentimiento expreso del Gremi de Revenedores de Barcelona

MANOLO GARCÍA